

iube me venire ad te sup aqs. Hinc pbo si tu es: si i vbo tuo potuero qd tu potes. **A**it ille: Veni. Et vbum iubet facta est potestas audiēt. **V**eni inqt. Et descēdit: **L**epit ire. **I**bat itrepid⁹ tāq̄ i illo sperās. **V**i dēs aūt vētū validū timuit. **E**go dixi i extasi mea: piec⁹ sū a facie oclorū tuorū. **E**t cū cepisset mergi clamauit: dñe pereō. **E**t **I**esus porrigēs ei manū leuauit eū dicens: **N**odice fidei q̄re dubitasti: **B**ixi ḡ i pauore meo piec⁹ sū a facie oclorū tuorū: et tāq̄ iā pure icipiētis i mari: exaudisti domine vocē orōis me. **E**xaudisti aūt. **C**um clamare ad te. **C**lamor ad deū: nō ē voce s̄ corde. **N**hī filētes labijs corde clamauerūt: mlti ore strepētes corde auerso nihil ipetrare potuerūt. **S**i ḡ clamas: clama i t̄ vbi audit de⁹: **C**ū clamare inqt ad te: exaudisti vocē orōis mee. **I**ā ḡ expt⁹ qd nos hortat: **D**iligite dñm oēs sc̄ti ei⁹: **T**āq̄ diceret. **C**redite mihi: ego sū expt⁹. **H**abui tribulatioes: iuocauit: et nō sū decept⁹: sp̄au i deū: et nō sū pfusus. **C**ogitationes meas illuminauit: trepidationē meā firmavit. **D**iligite dñm oēs sc̄ti ei⁹: id est vos diligite dñm: q̄ nō diligitis mūdū: h̄ ē oēs sancti ei⁹. **N**ā cui dico vt diligat dñm: qui adhuc diligit āphitbeatrū. **C**ui dico vt diligat dñm: q̄ adhuc diligit pāthomimū: q̄ adhuc diligit vinolētiam: q̄ adhuc diligit pōpas seclī et vanitates oēs: et isanias mē dacef. **C**ui dico disce non diligē: vt discas diligere: auertē vt puertaris: funde vt implearis: **D**iligite dñm oēs sc̄ti eius. **Q**m veritatē req̄ret dñs. **N**ostis qz mō mlti malefici vident: nostis qz mō i suis vanitātib⁹ extollūt: veritatē req̄ret dñs. **E**t retribuet his q̄ abūdāter faciūt supbiā. **F**erte donec efferatis: tolerate donec careat: necē ē em̄ vt dñs v̄itatē req̄rēs: retribuat his q̄ abūdāt faciūt supbiā. **I**ā dicitur es. **Q**m retribuet: qm̄ vult qz i retribuet. **C**ert⁹ sis d̄ f̄tributiōe: si dubites de tpe: ne audeas deo donare pfiliū. **P**rozus v̄itatē req̄ret: et retribuet his q̄ abūdant faciūt supbiā. **A**liqb⁹ et h̄ f̄tribuet: et vidim⁹ et didicim⁹: qz retribuit. **E**tenim qm̄ hūiliāt: q̄ deū timēt si forte i aliq̄ dignitate h⁹ seclī refulserāt: hūiliati si ceciderūt: qz deū de corde nō excluderāt: altitudo iporū de⁹ est. **H**umiliatus videbat **J**ob pdita substātia sua: pditis filiis suis: pdit⁹ q̄ seruabat: pditis qb⁹ seruabat: remāsit sine hereditate: et qd ē tristis sine herede. **R**emāsit ad solā vxorē:

nō suā solatricē: s̄ diaboli pot⁹ adiutricē. **H**umiliat⁹ videbat: vide si miser fact⁹ est: vide si nō erat in abscondito vult⁹ dei. **M**odus ait exi de vtero m̄ris mee: nud⁹ reuertar in trā. **D**ñs dedit: dñs abstulit: sic dño placuit: ita factū est: **S**it nomē dñi benedictū **I**ste gemie laudes dei vñ sūt: **V**idete foris paugem: int⁹ diuitē. **I**ste gemine laudes dei nō erirēt de ei⁹ ore: nisi thezauros haberet i corde. **Q**ui diuites eē vultis tales diuitias ꝑcupiscite: q̄s nec i naufragio potestis amittere. **E**rgo tales qm̄ humilāt: nolite eos putare miseros. **E**rat: nescientes qd int⁹ habeāt. **E**x vob conijctis q̄ mūdū diligitis: qz vos cū talia pdit⁹ miseri remanēt. **P**rozus nolite h̄ putare: h̄sit int⁹ q̄ gaudeat. **I**nterior ē dñator iporū: interior est pastor et solator iporū. **I**pi sūt q̄ male cadūt: q̄ sp̄e suā in h̄ seclō ponūt. **A**ufer tur qd nitebat foris: nihil remanet int⁹ nisi fum⁹ male ꝑsciētie. **V**ñ se solent nō h̄nt: nō h̄nt q̄ foras creāt: n̄ h̄nt q̄ intro redeāt: deserti pōpa seclari: manes grā spūali vere humiliant. **E**t mlti fac de⁹ ista i isto tpe: s̄ nō oib⁹. **S**i enī nemi faceret q̄si nō videret vigilare diuina puidētia: si oib⁹ faceret nō seruaret diuina patiētia. **T**u tñ christiane tolerare didicisti: nō vindictā retribuere. **V**indicari vis christiane: nōdū vindicari est christ⁹. **A**n tu passus es iprobū: et ille nō passus est: **N**ōne por p te passus ē: q̄ nō habebat q̄re pateret: **N**ā in te tribulatio fornar aurifical est: si tñ aux sis et non palea: vt sordib⁹ careas: nō in cinerē puertaris. **D**iligite dñm oēs sc̄ti ei⁹: qm̄ v̄itatē req̄ret dñs: et retribuet his q̄ abūdāter faciunt supbiā. **S**z qm̄ retribuet. **S**i mō retribueret: mō eos volebā videre humiliatos atq̄ pstratos. **A**udite qd seq̄t. **V**iriliter agite. **N**olite laxas man⁹ in tribulationib⁹ dimitte: n̄ nutēt genua vestra. **V**iriliter agite. **E**t ꝑfortet cor v̄m. **A**d ꝑpenēda et tolerāda oīa mala h⁹ seclī ꝑfortetur cor v̄m. **S**z q̄ sūt qb⁹ h̄ dic̄ ꝑpheta: viriliter agite: et ꝑfortet cor v̄m: **N**ūqd̄ his q̄ diligit mūdū: **N**on. **S**z qb⁹ dic̄: audite: **O**ēs q̄ speratis in dño.

ExPLICIT Tractat⁹ de ps. xxx
INCIPIT Tractat⁹ de ps. xxxi
 Prefatio.

Psalm⁹ grā dei iustificationi n̄re nullis ꝑcedētib⁹ meritis n̄ris: s̄ ꝑuementē nos misericordia dñi dei n̄ri cōmēdat⁹: maxie ore **A**postolico: sic ꝑcedēs hūc psal
 b 4

habet sunt meritis

Alia fa. t Dum.

Alia fa. t facit b.

mū lectio nobis intimauit: a nra tenuitate suscept^o ē: cū vestra caritate tractād^o: Cū primū infirmitatē meaz orationib^o vestris cōmēdo: Sic dic^o Ap^ls: vt def^o mibi sermo in aptione oris mei: sic loq^o vobis: quē admodum z mibi dicere piculosum nō sit: et vobis audire salutare sit. Anceps enī animus hūan^o: z fluctuās inf^o p^oessionē infirmitatis: z audaciā p^osumptiois: plerūq^o hīc atq^o inde cōtundit: z ita ipellit: vt ei i quā libet ptē cadere p^ocapitiū sit: Si enī se infirmitati pprie omni ex pte donauerit: z in hāc cogitationē se iclinauerit vt dicat: qz misericordia dei oib^o pctōrib^o: in qbuslibet peccatis pseueratib^o tm̄ credētib^o: qz de^o liberat: de^o ignoscit: ita pata est in finē: vt nemo pereat fidelium iniquorum: id est nemo peat eoz q^o sibi dicūt: qd vis faciā qbuslibet facinorib^o: z flagitijs inqner: qntūlibz peccē: liberat me de^o misericordia sua: qā credidi i eū. Qui enī dic^o neminē p^oire talis cogitatione mala inclinā in impunitatez pctōz: z de^o ille iust^o cui cantat: misericordia z iudiciū dei: nō sola misericordia: s^o et iudiciū iuenit hoīez male de se p^osumētē: z ad interitum suum: misericordia dei abutentē: z necē est: vt dānef. Talis itaqz cogitatio p^ocapitat hoīez: qua quisqz fret^o: si se i audaciā qndā p^osumptiois erexit: z de suis viribus iusticiaz p^osumpsit: z pposuerit aīo implere iusticiā: z oīa q^o p^ocipiunt in lege ita facere: vt i nllō offendat: atqz in potestate sua se habere vitā suā: vt oīno nūq^o labat: nūq^o deficiat: nūq^o titubet: nūq^o caliget: sibiqz b^o tribuat: z ptati volūtati sue: etiā si forte ipluerit oīa q^o iusta vidēt corā oculis hoīm: ita vt nihil iueniat in vita ei^o: qd possit rep^ohēdi ab hoīb^o: ipam p^osumptionē iactationēqz supbie dānat deus. Quid igit^o fit: si se hō iustificauerit: et de iusticia sua p^osumpsit: Cadit. Si cōsiderās z cogitās infirmitatē suā: z p^osumēs de misericordia dei: neglexerit vitā suā mū dare a pctis suis: z se omni gurgite flagitiorū demersit: z ipe cadit. Presumptio de iusticia: quasi dextera est. cogitatio impunitatis pctōz: qsi sinistra est. Audiam^o vocē dei dicētē nobis: Ne declines in dexterā aut sinistrā: ne p^osumas ad regnū de iusticia tua: ne p^osumas ad peccādū d^o misericordia dei. Ab vtroqz te reuocat p^oceptuz diuinū: z ab illa altitudine: z ab ista p^ofunditate. Illuc si ascēderis p^ocapitaberis: hac si lapsus fueris demergeris. Ne inqt^o decli

nes in dexterā: aut sinistrā. Itēz dico qd breuif^o fixo aīo teneas: ne p^osumas ad regnū de iusticia tua: ne p^osumas ad peccādū d^o misericordia dei. Rūdebis. Quid ergo faciā: Psalm^o iste docet nos: quo p^olecto atqz tractato: arbitroz adiuuāte misericordia dñi: visuros nos viā: vel vbiā ambulem^o: vel quā tenere debeam^o. Unus quisqz p^o modulo suo audiat: z sic sibi conscius fuerit: ita vel doleat corrigēdus: vel gaudeat approbād^o. Si se deuiasse inuenit: redeat vt in via ambulet: Si se i via iuenit ambulet vt pueniat. Nemo sit superbus extra viā: nemo piger in via. Hūc autē psalmū ad eā grāz p^otinere: qua christiani sum^o: testat^o est Ap^ls Paul^o. Cū ipaz lectionē vobis legi volumus. Hoc dixit Ap^ls cū cōmēdaret iusticiā q^o ex fide ē: aduersus eos qui gloriānt de iusticia q^o est ex opibus: hoc ait: Quid ergo dicim^o inuenisse Abraā patrez nrm scdm carnem: Si enī Abraā ex operib^o iustificat^o est: habet gloriā: sed ad nō deū. Auertat ipe deus a nob talē gloriā: z illd^o poti^o audiam^o. Qui gloriānt in dño gloriēnt. Multi enī gloriānt de opibus: z iuenis multos paganos propterea nolle fieri christianos: qz qsi sufficiunt sibi bona: de vita sua. Bene viuere opus est ait. Quid mibi p^oceptur^o est christ^o: vt bñ viuā: Jam bñ viuō: qd mibi necessari^o est christ^o: Nullū homicidiū: nullū furtū: nullā rapinā facio. res alienas non cōcupisco: nullo adulterio ptaminor. Nā inueniat in vita mea aliqd qd rep^ohēdat: z qui rep^ohēderit faciat christianū. Habet gloriā: sed nō ad deū. Nō aut sic pater noster Abraā. Hec aut snia apostoli: ad hoc vult itentionē nraz dirigere. Quia enī fate mur z ipa est fides nra de scō patriarcha: qui placuit deo: vt dicam^o eū: z nouerim^o ad deū habere gloriā: ait Ap^ls. Certe notū est nobis z manifestū: qm̄ Abraam ad deū habet gloriā. At si ex opib^o iustificat^o est Abraā: habet gloriā: sed nō ad deū. Ad deū aut habz gloriā: nō ergo ex opib^o iustificatus est: Si aut nō ex opib^o iustificat^o ē Abraā. vñ iustificat^o est: Seq^o z dic^o vñ. Quid ei scptura dic^o: id ē vñ dic^o scptura iustificatū Abraā: Credidit at Abraaz deo: z reputatū est illi ad iusticiā. Ergo ex fide iustificat^o est Abraā. Jam qui audie nō ex opib^o: sed ex fide: obseruet illā vozā ginē: de qua locut^o suz. Tides ergo: qz ex fide nō ex opib^o iustificat^o est Abraā. Sz

cū ergo quicquid volo: quia et si bona opera non
 habuero: et tamen credidero in deum: deputabi-
 tur mihi ad iusticiam. Si dixit et decreuit: la-
 psus dimersus est: si adhuc cogitat et fluctu-
 at: piclitas. Scriptura autem dei veritas quae intelle-
 et: non solum piclitate a piclo liberat: sed et di-
 mersum a pseudo eleuat. Rūdeo igitur tamquam con-
 tra apostolum: et dico de ipso Abraam. quod iuuenim⁹
 etiā in epistola alteri⁹ Apoli: qui volebat corri-
 gere hoies: quod male intellexerat istum apostolum. Ja-
 cob⁹ etiā in epistola sua: dicit eos quod nolebāt bene
 operari dō sola fide: presumētēs ipsi⁹ Abrae opa
 cōmēdauit: cui⁹ Paul⁹ fidē: et nō sunt sibi
 aduersi apli. Sic autē op⁹ oib⁹ notū: Abra-
 am filiū suū imolādū deo obtulit. Ma-
 gnū op⁹: s; ex fide. Laudo supedificatiōē
 opis: s; video fidei fundamētū. Laudo fru-
 ctū boni opis: s; i fide agnosco radicē. Si
 etiā s; pter fidē rectā faceret Abraam: nihil
 illi pdesset quicquid illud op⁹ eēt: Rursum
 si sic tenēt fidē Abraam: ut cū ei de⁹ impera-
 ret offerre sibi imolādū filiū suū: diceret
 apud semetipsum: nō facio: et tamen credo: quia me
 etiā ptenentē iussa sua liberat de⁹. Fides si-
 ne opib⁹ mortua esset: et tamquam radix sine fru-
 ctu sterilis atq; arida remaneret. Quid igitur
 debem⁹ nlla opa pponere fidei: id est ut
 an fidē quā dicit: bñ opat⁹ Ea enī ipa ope-
 ra quae dicunt an fidē: quibus videant hoib⁹ lau-
 dabilia: iamnia sūt. Ita mihi videntur eē: ut
 magne vires et cursus celerrim⁹ pter vias.
 Nemo igitur cōputet bona opera sua an fidem:
 ubi fides nō erat: bonū op⁹ nō erat. Bo-
 nū enī op⁹ itēno facit: intētiōē fides dirigit.
 Nō valde attēdas quod hō faciat: s; quod cum
 facit aspiciat: quod lacertos optie gubernatiōis
 dirigat. Fac enī hoīem optie gubnare na-
 uim: et pdidisse quod tendit: quod valet quia antē-
 nā optie tenet: optie mouet: dat prozā flu-
 ctib⁹: cauēt ne latera infligant: tātis est viri-
 bus: ut detorqueat nauim quo velit: atq;
 vñ velit: et dicat ei vsq; quae is: et dicat nescio:
 aut nō dicat nescio: s; dicat ad illū portum
 eo: nec ducat in portū: s; i saxa festinet: Nō-
 ne iste quāto sibi videt in nauī gubnāda agi-
 lior et efficacior: tāto piculosi⁹ eā sic guber-
 nat ut ad naufragiū pperādo pducatur: La-
 lis est et quod optie currit pter viā: Nōne ergo
 erat meli⁹ et tolerabili⁹: ut eēt gubernator il-
 le aliquāto iualidior: ut cū labore et aliqua
 difficultate gubernacula fgeret: et tamen rectū
 debitūq; cursū teneret: rursumq; ille pign⁹
 etiā et ibecilli⁹ tamen viam ābularet: quod pter vi-
 am fortiter curreret: Optim⁹ igitur ille qui et vi-

am tenet et bñ ibi ambulat. Sequētis autē
 spei: quod et si aliquātulū claudicat: nō oīno vt
 erret aut remaneat: sed pgradiat: et si pau-
 latim. Fortasse bene sperandū est euz quo
 tendit etiam tardius perueturū. Ergo fra-
 tres ex fide iustificat⁹ est Abraam: sed si si-
 dem opera non precesserunt: tamen secuta
 sunt. Nūquid enim fides tua sterilis erit?
 Si sterilis non es: sterilis non est ipsa. Ali-
 quid mali credidisti: et igne malicie tue ra-
 dicem tue fidei concremasti. Tene ergo si-
 dem operaturus. Sed dicis: Non hoc ait
 Aplos Paulus: imo hoc ait Paulus Apo-
 stol⁹: Fides inquit: que per dilectionē ope-
 ratur. et alio loco: Plenitudo enī legis ca-
 ritas. et alio. Omnis enī lex in vno sermo-
 ne impletur: eo quod scriptū est: Diliges p-
 ximum tuum tamquam te ipsum. Et si non
 vult te operari qui dicit: Non adultera-
 bis: nō homicidiū facies: non concupisces:
 et si quod est aliud mandatū in hoc sermo-
 ne recapitulat: Diliges pximū tuū tamquam
 te ipsum. Dilectio pximi malū nō operat:
 plenitudo autē legis: caritas. Nunquid ca-
 ritas pmittit aliquid malū te facere: ei quē
 diligis: s; forte tantūmodo malū nihil fa-
 cis: nō etiā aliquid bonū. Ergo nec caritas
 permittit te non p̄stare quicquid potes ei
 quem diligis. Nōne illa est caritas quae orat
 etiā p inimicis: Ergo deserit amicū: qui be-
 ne optat inimico. Itaq; si fides sine dile-
 ctione sit: sine ope erit. Ne autē multa cogi-
 tes de ope fidei: adde illi spem et dilectio-
 nem: et noli cogitare quid opereris. Ipsa di-
 lectio vacare nō potest. Quid enī de quo
 quod hoie: etiam male operatur: nisi amor?
 Ba mihi vacantē amorē et nihil opantes.
 Flagitia: adulteria: facioza: homicidia: lu-
 xurias oēs: nōne amor operat? Purga er-
 go amorē tuū: aquā fluentē in cloacam cō-
 uerte ad ortū. Quales impetus habebas
 ad mūdū: tales habebas ad artificē mūdū.
 Nō vob⁹ dicit: nihil amet. Absit. Pignri: mor-
 tui: detestādi: miseri eritis: si nihil ametis.
 Amate: s; quod ametū videte. Amor dicitur: amor
 pximi caritas dicitur: Amor mūdū: amor h⁹
 seculi cupiditas dicitur. Cupiditas refrene-
 tur: caritas excitet. Ipsa enim caritas be-
 ne operantis: dat ei spem bone cōscientie:
 spem enī gerit bona conscientia. Quomō-
 do mala conscientia tota in desperatione est:
 sic bona conscientia tota in spe: Et erūt tria s;
 d quib⁹ dixit Aplos: Fides: spes: caritas. et
 alio loco ipa tria. S; p s; bonā conscientia po-

fuit. Finis enim precepti est: dixit. Quid est finis precepti? Quo perficiuntur precepta: non quod presumunt. Alii enim dicunt: finis est cibus: alii dicunt: finis est tunica: que texebat. Finis ut perfecta sit. Et huius finis dicitur: et ibi. Non est huius finem precepti dixit: quod quasi pereant precepta: sed quod perficiantur: et presumunt: non consumant. Finis ergo propter tria illa: finis inquit precepti est caritas de corde puro et scientia bona: et fide non ficta. Pro spe scientiam posuit. Ille enim sperat quod bona scientiam gerit. Que vero pugnat mala scientia retrahit se a spe: et non sibi sperat nisi donationem. Ut ergo speret regnum: habeat bona scientiam: et ut habeat bona scientiam credat et opere: quod creditur fidei est: quod operatur caritatem est: Illo ergo loco a fide cepit Apostolus. Fides: spes: caritas. Alio loco ab ipsa caritate cepit: Caritas de corde puro: et scientia bona: et fide non ficta. Ad nos a medio cepimus ab ipsa conscientia et spe. Qui vult in se habere bona spem: habeat bona scientiam: Ut autem habeat bona scientiam credat et opere. A medio inquit ad initium et finem: credat et opere. Quod credat fidei est: quod operatur caritatis est: Quod ergo dicit Apostolus iustificari hominem: sine operibus ex fide: cum alio loco dicat: fides quod per dilectionem operatur. Non ergo Jacobum Apostolum Paulum: sed ipsum Paulum ipsum Paulo opponam: et dicam: et: Hac nos quodammodo permittis impune peccare: cum dicit. Creditur Abraham deo: et reputatum est illi ad iustitiam: arbitramur iustificari homines per fidem sine operibus. Sed ad hoc dicit. Fides quod per dilectionem operatur: quod hac quasi securus fides: si operatur non fuero. Hac autem nec spem: nec ipsam fidem video: habere bona: nisi operatur fuero per dilectionem. Te ipsum audi o Apostole. Certe fides mihi hic sine operibus vis commendare: operatur autem fidei dilectio est: quod dilectio vacare non potest: nisi et mali nihil opere: et quod quod potest boni opere. Quid enim fac dilectio? Declina a malo et fac bonum. Hac ergo fides sine operibus commendat: et alio loco dicit. Et fidem habeam: ita ut motes transferam: caritatem autem non habeam: nihil mihi prodest. Ergo si nihil prodest fides sine caritate: caritas autem ubi fuerit necesse est ut opere: fides ipsa per dilectionem operatur. Quod ergo iustificabitur homo: per fidem sine operibus? Consideret ipse Apostolus. Propterea tibi dixi o homo: ne quasi de operibus tuis presumere videreris: et merito operum tuorum accipisse fidei gratiam. Noli ergo presumere de operibus autem fide: floueris: quod peccatorem te fides inuenit: et si te fides data fecerit iustum: impius inuenit quem faceret iustum. Credenti inquit in eum qui iusti-

ficat impius: deputat fides eius ad iustitiam. Si iustificat impius: ex ipso fit iustus: si ex impio iustus fit: quod sunt opera impiorum? Faciat iam impius opera sua et dicat: Deo pauperibus: nihil alicui aufero: non uxorem alienam concupisco: non quemquam occido: nulli fraudez facio: de positum apud me nullo teste represento. Hec omnia dicat: Quero utrum pius sit an impius? Et quod sum impius: inquit: ista facies? Quod illi de quibus dicitur est: Et fuerit creature potest creator: quod est benedictus in secula. Quod non es impius? Quid si de his omnibus bonis operibus: aut illud speras quod sperandum est: sed non ab illo a quo sperandum est: aut si speras quod sperandum non est: etiam ab illo a quo eterna vita speranda est: Pro bonis operibus sperasti eternam quandam felicitatem impius es: non est ista merces fidei. Cara res est fides: vili illa addidisti. Impius ergo es: et ista sunt ista opera tua. Adhuc as licet in bonis operibus lacertos: et videaris nauim optime gubernare: i sara festinas. Quid si quod sperandum est speras: id est vitam eternam: sed non a domino deo per Iesum Christum: per quem solum datur vita eterna: sed putas te ad vitam eternam posse peruenire per miliciam celi: per solem et lunam: per portus aeris: et maris: et fre: et siderum: impius es: Sed crede in eum qui iustificat impius: ut possint et bona opera tua esse opera bona. Nam nec bona illa appellauerim: quod diu non de radice bona procedunt. Quid est hoc? Aut vitam temporalem ab eterno deo speras? Aut vitam eternam a demonibus speras? In quolibet parte impius es: corrige fidem: dirige fidem. dirige viam: et si habes bonos pedes ambula iam securus: curre viam tenes: quanto melius cucurreris tanto facilius peruenies. Sed forte claudicas aliquantum: saltet a via noli recedere: et si tardus peruenitur es: noli remanere: noli retro peruenire: noli deuiare: Quid ergo? Qui sunt beati? Non in quibus non inuenit deus peccatum. Nam in omnibus inuenit. Omnes enim peccauerunt: et egent gloria dei. Si ergo in omnibus peccata inueniunt: remanet ut non sint beati: nisi quod remissa sunt peccata. Hoc ergo Apostolus sic commendauit. Creditur Abraham deo: et reputatum est ei ad iustitiam. Et autem qui operatur: id est de operibus presumit: et eorum merito sibi dicitur datur esse gratiam fidei: merces non imputat secundum gratiam: sed secundum debitum. Quid est hoc: nisi quod merces nostra gratia vocatur. Si gratia est: gratia datur. Quid est gratis datur? Gratis constat: nihil boni fecisti: et datur tibi remissio peccatorum. Attenduntur opera tua:

Non per deum. Anale. quoniam.

Gratis iustificatur proclator sine merito respectu

et iueniunt oia mala. Si quod debet istis opibus deo redderet: utique daret. Stipendium enim peccati mors. Ad alia opibus quod debet: nisi damnatio. Bonis quod debet: Regnum celorum. Tu autem in malis opibus iuentus es: si reddas tibi quod debet puniendus es. Quid ergo sit? Non tibi deo reddit debita pena: sed donat i debita gratiam. Bebebat vindictam: dat indulgentiam. Incipis ergo esse in fide per indulgentiam. In fides illa assumpta spe et dilectione incipit bene operari: Sed nec tunc gloriaris et ex tollas te. Adhuc a quo in via positus sis. Adhuc quod et sanis pedibus et velocibus errabas. Adhuc meto quod et si laqueabas: et in via semiuuolucebas: leuatus es iumentum: et productus i stabulum. Et autem iquit quod operatur merces non imputat secundum gratiam: sed secundum debitum. Si vis esse alienus a gratia: iacta merita tua. Ille autem videt quod sit in te: et nouit quod cui debeat. Et uo quod non operatur quod: Ecce pone aliquem impiu peccatorem: non operatur: quid autem credit? Credit autem in eum qui iustificat impiu. Ex eo enim quod non operatur bene: impius est. Et si bona uideat facere: tamen quod sine fide: nec bona uocanda sunt. Credit autem in eum qui iustificat impiu: deputatur fides eius ad iusticiam: sicut et Baudid dicit: beatitudinem hominis: cui deo accepto fert iusticiam sine opibus. Iusticia quam: fidei: quam bona opera non precesserunt: quam bona opera sequuntur. Intendite ergo uos: alioquin male intelligetis do praedicatis uos i illa uoragine impune peccandi: et ego liber sum: sic ipse apostolus ab oibus male intelligetibus liber fuit. Libenter enim male intellexerunt: ne bona opera sequerentur: Nolite esse de numero talium fratres. Baudid in quodam psalmo: de quodam homine tali: id est de tali genere: quasi de uino: Noluit inquit intelligere ut bene ageret. Non dictum est: non potuit intelligere. Uos ergo optet ut uelitis intelligere ut bene agat. Intellectus enim uobis non deerit manifestus: Quis est manifestus intellectus? Nemo iacet bona opera sua autem fide: nemo sit piger i bonis operibus accepta fide. Dat deus ergo indulgentiam oibus impiis: et eos iustificat ex fide.

Titulus psalmi est: **Ipsi Baudid intelligentia.**

Ipsi Baudid intelligentia: qui intelligit non meritis opum: sed gratia dei hominem liberari: penitentem peccata sua.

Expositio prima psalmi.

Beatissimi quorum remisse sunt iniquitates: et quorum tecta sunt peccata. Et quorum peccata i obliuione ducta sunt. **Beatus** uir cui non impu-

tauit dominus peccatum: nec est in ore eius dolus. Nec in ore suo habet ostentationem iusticie: cum conscientia eius peccatis plena est.

Quonia tacui i ueterauerunt ossa mea: Quia non potui ore confessionem ad salutem: ois firmitas mea in infirmitate presentit.

Aclamado me tota die. Cum enim impius atque blasphemus: clamado contra deum quasi defendens: et accusans peccata mea.

Quia die ac nocte grauata est super me manus tua: Quia continua afflictione flagellorum tuorum. **C**ouersus sum in eruna mea dum confiterer spina.

Adser factus sum cognoscendo miseriam meam: cognoscens mala conscientia. **P**eccatum meum cognoui: et iniusticiam meam non operari: Id est iniusticiam meam non occultari.

Dixi pronuntiabo aduersum me iniusticias meas domino: Dixi: pronuntiabo: non aduersum deum: sicut in clamore impietatis quam tacui: sed aduersum me iniusticiam meam domino.

Et tu remisisti impietatem coram deo meo. **A**udies uocem confessionis i corde meo: et uocem proferet. **P**ro hac orabit ad te ois sanctus in tempore opportuno.

Pro hac impietate cordis: ad te orabit ois sanctus: Non enim meritis suis: sed opportunitate temporis: hoc est: in aduentu eius: qui nos a peccatis redemit.

Ueritamen i diluuium aquarum multarum: ad eum non appropinquabit. **U**eritamen nemo arbitretur cum repete finis uenerit: sicut i diebus Noe: remaneat confessionis locum: per quam propinquet ad deum.

Tu mihi es refugium a pressura que circumdedit me: Tu es refugium a pressura peccatorum: que circumdedit cor meum. **E**xultatio mea redime me: a circumdantibus me.

In te mihi est gaudium: redime me ab ea tristitia: quam mihi peccata mea faciunt. **I**n intellectu dabo tibi: et statuam in uia hac qua gradiaris: Intellectum dabo tibi post confessionem ut non recedas a uia qua ingredieris: ne tue potestatis esse uelis.

Obfirmabo super te oculos meos. **I**ta super te faciam firmam dilectionem meam. **N**olite esse sicut equus et mulus: quibus non est intellectus. **N**on se regere uolunt. **I**n freno et chamo maxillas eorum costringet: Ergo fac illis deus: quod sit equo et mulo: ut penis eos cogas ferre regimen tuum.

Qui non propinquat ad te. **A**dultum flagellatur: qui non confitetur deo peccata sua: seipsum sibi reatorem esse uult. **A**dulta flagella pec-

Alia lra. t dū clamare.

Alia lra. t cōfigit.

Alia lra. t delictū. t cogniti tibi feci. t abscondi.

Alia lra. t cōfitebor. t iniusticiā meam.

Alia lra. t peccati.

Alia lra. t appropinquabit.

Alia lra. t meum. t tribulatione.

Alia lra. t erue.

Alia lra. t instruam.

Alia lra. t firmabo.

Alia lra. t fert.

Alia lra. t chamo t freno.

Alia lra. t appropinquat.

cator: speratē autē i dño misericor-
dia circūdabit. Qui autē sperat in dño
ei se subdit regendū: misericordia circūda-
bit. **Letamini i dño et exultate iu-
sti:** Letami et exultate iusti: nō in vobis: s
in dño. **Et gloriāmi oēs recti corde.**
Et in eo glāmi oēs q̄ intellexit rectū esse
illi subdi: vt ceteris p̄feranū.

Expositio secunda eiusdē psalmi.

O Beati quoz̄ i misse sunt ini-
quitates: et quoz̄ tecta sunt
peccata. **Beat⁹ vir cui nō**
imputauit dñs peccatū: nec est in
ore ei⁹ dol⁹. In psalm⁹ incipit: et incipit
intellect⁹. Intellect⁹ ḡ vel intelligētia ip̄a ē:
vt noueris nec iactare te debere de merit⁹
tuis: nec p̄sumere de impunitate peccati.
Psalmi enī titul⁹ ita ē. **Huic David i-**
tellec⁹. Intelligentia vocat psalm⁹ iste.
Prima ḡ intelligētia: vt te noueris pecca-
torē. Cōsequēs intelligētia est: vt cū ex fide
p̄ dilectionē bñ cepis opari: ne b̄ virib⁹ tu-
is: s̄ ḡre dei deputauer. Ita nō erit dolus
in corde tuo: s̄ ē in ore interiore tuo. Nec
aliud in labijs habebis: aliud i cogitāōe
Nō eris d̄ illis pharizeis d̄ qb⁹ dictū ē: Si
miles est monumētis dealbatis. a foris q̄-
dē apparetis hoib⁹ iusti: int⁹ autē pleni estis
dolo et iniq̄tate. Qui ergo cū sit iniqu⁹ ius-
tum se p̄tendit: nōne dolus est: Nōne ille
Nathanael de quo dominus dicit: Ecce
vere israelita i quo dol⁹ nō est. Unde autē
in illo Nathanaele dol⁹ nō erat: Luz esses
inq̄t sub arbore ficī vidē te. Sub arbore fi-
ci erat: sub p̄ditōe carnis erat. Si sub p̄di-
tōe carnis erat: qz̄ impietate p̄paginis tene-
bat: Sub illa arbore ficī erat i qua gemit i
alio psalmo: Ecce enī i iniq̄tate p̄cept⁹ sū.
S̄ vidit eū ille q̄ veit cū ḡra. Quid est vi-
dit eū: Misert⁹ ē ei⁹. Ergo hoiez sine do-
lo sic cōmēdat: vt ḡraz suā i illo cōmēdet.
Cū eēs s̄ arbore ficī vidi te. Vidite: qd
magnū ē nisi itelligas aliquo mō dictum:
Quid magnū ē vidē hoiez s̄ arbore ficī:
Si nō vidisset s̄ ista ficū gen⁹ hūanū chri-
stus: aut areferem⁹ oīno: aut quō phari-
zei: in quib⁹ dol⁹ erat: id est iustificabāt se
verbis: factis autē mali erāt: folia sola iue-
nient in nobis: nō fruct⁹. Nā talē arborez
ficī: qsi vidit chris⁹: maledixit et aruit. Vi-
dit inq̄t sola folia: id ē sola v̄ba absq̄ fructu.
arefcat inq̄t vt nec folia habeat. Ut qd. et
v̄ba tollit: Arbor arida enī nec folia pōt
h̄re. Sic ḡ erant iudei: pharizei arbor illa

erāt: v̄ba habebāt: facta nō habebāt: Et
fina dñi ariditate meruerūt: Uideat ḡ nos
chris⁹ sub arbore ficī: videat in carne nra
enā fructū boni opis: ne eius maledictōe
arefcam⁹. Et qz̄ totū ḡre ei⁹ iputat: nō me-
ritis nris: Bti qz̄ remisse sūt iniq̄tates: et q̄
rū tecta sūt peccata: nō in qb⁹ nō sūt iuēta
pctā: sed qz̄ tecta sūt pctā. Coopta sūt pec-
cata: et tecta sūt: abolita sūt. Si texit pctā
de⁹: noluit aduertē: si noluit aduertere: no-
luit aiaduertē: si noluit aiaduertē: noluit
punire: noluit agnoscere: maluit ignoscē:
Bti qz̄ remisse sūt iūq̄tates et qz̄ tecta sunt
pctā. Ne sic itelligat qd dixit pctā coopta
sunt quasi ibi sint et viuāt. Tecta ergo pec-
cata quare dixit: Ut nō viderētur. Quid
enim erat dei videre peccata: nisi punire
peccata: Ut nouerit qz̄ b̄ est dei vidē pecca-
ta qd punire pctā: Quid ei dī: Auerte fa-
ciē tuā a pctis meis: Pctā ḡ tua n̄ videat:
vt te videat: Quō te videat: Quō Natha-
naelē: Cū eēs s̄ arbore ficī vidi te. Um-
bra ficī n̄ ipediuit oculos misericordie dei: nec
ē i ore ei⁹ dol⁹: At vō q̄ nolūt p̄fiteri pecca-
ta: laborāt sine cā i defensiōe pctōz̄ suoz̄:
Et q̄nto laborāt i defensiōe pctōz̄ suoz̄ ia-
ctātes merita sua: n̄ vidētes iniq̄tates suas:
tāto pl⁹ robur eoz̄ et fortitudo deficit. Ille
enī fortis est: qui non in se: sed in deo for-
tis est. Propter illud ter dñm rogavi vt
auferet eū a me: et dixit mihi: suffic tibi ḡra
mea. ḡra mea dixit: nō virt⁹ tua. Sufficit
iq̄t tibi ḡra mea. Nā vt i infirmitate p̄ficiat
Un̄ alio loco ip̄e: Quī infirmior tūc fort⁹ sū.
Ergo q̄ vult fort⁹ esse velut p̄sumēs de se:
et iactat merita sua: q̄lacūq̄ illa sint: erit si-
milis pharizeo illi qui a deo se dicebat ac-
cepisse: supbe tñ iactabat: ḡras inquit tibi:
quia non sum sicut ceteri homines. Atten-
dite frēs mei: q̄le gen⁹ supbie cōmēdet de⁹
Uere q̄le pōt s̄bintrare iusto homi: q̄le pōt
surripe bone spei. Uere ḡras tibi dicebat.
Ergo cū dicebat ḡras tibi: fatebat ab illo
se accepisse qd habebat: qd enī habes qd
nō accepisti: Ergo ḡras tibi ago dixit: gra-
tias tibi ago: qz̄ nō sum sicut ceteri homi-
nes: raptores: iusti adulteri: sicut et publi-
can⁹ iste Un̄ ḡ supbus. Non quia de bo-
nis suis deo gratias agebat: sed quia sup
alterum se de ipsis bonis extollebat. Atte-
dite frēs: nā vnde cepit dicere similitudinē
ip̄az̄ dñs: euāgelista p̄misit. Cū enī chris⁹
dixisset: putas veniēs fili⁹ hoīs inueniet si-
dem in terra: et ne existerēt qdam heretici

qui attēdetes et putātes q̄si lapsū totū mū-
dū: oēs enī heretici in paucis et in pte sūt:
iactarēt se q̄ ip̄is remāserit: qd̄ d̄ toto mū-
do p̄ierit: ibi statim ubi ait dñs: putas ve-
niens fili⁹ hoīs iueniet fidē in terra: subie-
cit euāgelista et ait: Dixit autē et ad quosdā
qui sibi iusti videbant et spernebāt ceteros
similitudinē hāc: Quidā pharizeus et pub-
lican⁹ venerūt in templū orare: et cetera q̄
nostis. Pharizeus ergo ille dicebat: Gra-
tias tibi ago. Sed vñ supb⁹: Quia sperne-
bat ceteros. Unde p̄bas: In ipsis verbis.
Quōd: Pharizeus inq̄t ille et temp̄sit de lō-
ge stātē: cui deus p̄fiteri p̄p̄inquabat. Pu-
blican⁹ inquit de longinq̄ stabat: s; de ad
illū de longinq̄ nō stabat. Quare de ab il-
lo de longinquo nō stabat: Quia alio loco
d̄: Prope est dñs his q̄ obtriuert cor. U-
tete si publican⁹ iste obtriuert cor: et ibi vi-
debitis qz p̄e est dñs his q̄ obtriuert cor
Publican⁹ autē de longinq̄ stabat: et neqz
volebat ad celum oculos suos leuare: sed
percutiebat pectus suū. Tussio pectoris
obtritio cordis. Quid dicebat tūdēs pe-
ctus: Deus p̄p̄iti⁹ esto mihi peccatori. Et
q̄ sentētia dñi: Amē dico vobis descēdit iu-
stificat⁹ de tēplo publican⁹ ille magis q̄ il-
le pharizeus. Quare: Hoc est iudiciū dei.
Nō sū sic publican⁹ iste: nō sū sic ceteri ho-
mines: iniusti: raptores: adulteri: Ieiuno
bis i sabbato: decimas de oīm q̄ possideo.
Ille nō audet ad celū leuare oculos suos:
attēdit p̄sciētā suā: lōge stat: et iustificat⁹ ē
magis q̄ ille pharize⁹: Quare: Rogo te do-
mine: expone nobis iusticiam tuā: expone
nobis equitatez iuris tui. Exponit regulā
legis sue. Uultis audire q̄re: Quia oīm
quō se exaltat humiliabitur. et qui se humi-
liat exaltabitur. Intēdat ergo caritas v̄sa:
Dixim⁹ non ausus fuisse oculos ad celū le-
uare publicanū. Quare celū n̄ attēdebat:
Quia se attēdebat. Se attēdebat vt p̄rio
sibi displiceret et sic deo placeret: Tu autē ia-
ctas te: erecta ceruice es. At dñs supbo:
Nō vis ad te attēdere: ego attēdo: Uis at
vt nō attēdā: Tu attēde. Ideo publican⁹
n̄ audebat oculos ad celū leuare: qz seipm
intuebat: p̄sciētā suā puniebat: Ipse sibi
iudex erat vt ille intercederet: Ipse punie-
bat vt ille liberaret. Ipse accusabat vt ille
defenderet. A deo defensus est: qz dixit p̄-
ip̄o sētētā: Descēdit iustificat⁹ publican⁹
ille magis q̄ ille pharizeus: qz oīs q̄ se exal-
tat humiliabit et qui se humiliat exaltabit.

Attēdit se inq̄t: et nolui ego attēdere. Au-
diui dicētē: Auerte oculos tuos a peccatū
meis. Quis est enī q̄ illud dixit: nisi qui eti-
am illō dixit: Qm̄ iniquitatē meā ego agno-
sco. Itaqz fratres mei: erat pharizeus ille
p̄ctōr. Nō enī qz dicebat: nō sum sicut ce-
teri homines: iniusti: raptores: adulteri:
neqz quia ieiunabat bis in sabbato: neqz
qz decimas dabat: non erat p̄ctōr. Quod
si nullis p̄ctis esset: ipsa supbia grāde cri-
mē erat: et tñ ecce illa oīa dicebat. Quis tā-
dem sine p̄ctō: Quis gloriabit castū se habe-
re cor: Aut q̄s gloriabit mūdū se esse a pec-
catis: Habebat ergo ille p̄ctā: sed peruer-
sus et nesciēs quo venisset. Erat enī tanq̄
in statōe medici curād⁹: si sana mēbra ostē-
debat: vulnera tegebat. Be⁹ q̄ tegat vulne-
ra: noli tu. Nā si tu tegere volueris erube-
scens: medic⁹ nō curabit. Medic⁹ tegat et
curet: emplastro enī tegit. Sub tegnie me-
dici sanat vuln⁹: sub tegnie vulnerati cela-
tur vulnus: Lūi celas: Qui nouit oīa. Ita-
qz hic fratres videte qd̄ dixit. Qm̄ ta-
cui inueterauerūt ossa mea: accla-
mādo tota die. Quid est b: Quasi p̄tra-
rium videtur: qm̄ tacui inueterauerūt ossa
mea acclamādo. Si acclamādo: quō tacu-
it: Tacuit qd̄dā: nō tacuit qd̄dā. Tacuit
vñ p̄ficeret: nō tacuit vñ deficeret. Tacu-
it confessionē: clamauit merita sua. Tacui
enī dixit: nō sū p̄fessus: Ibi optebat vt lo-
queret: taceret merita sua: clamaret pecca-
ta sua. Nūc autē p̄erse tacuit peccata sua:
clamauit merita sua. Et quid illi contigit:
Inueterauerūt ossa eius. Intēdite qz si cla-
maret p̄ctā sua: et taceret merita sua: inno-
uarent ossa ei⁹: id est v̄t ei⁹ eēt robusta in
dño: quia inueniret in se infirm⁹: Nō autē
quia in se voluit esse firm⁹: fact⁹ est infirm⁹:
et inueterauerūt ossa ei⁹. Remāsit in vetu-
state: qui noluit p̄fiteri amare nouitatez.
Qui enim fuit noui nostis fratres: quia be-
ati quoz remisse sunt iniquitates: et quoz
tecta sunt peccata. Noluit iste sibi dimitti
iniquitates: exaggerauit: defendit illas: ia-
ctauit merita sua. Ergo quoniam tacuit a
cōfessione: inueterauerunt ossa eius accla-
mando tota die. Quid est acclamādo to-
ta die: Perseuerādo tota die in defensiōe
p̄ctōz suoz. Et tñ videte q̄l sit q̄ agnoscit
se. Erit enī mō itelligētia. Nihil p̄ se respi-
ciat: et displicebit sibi q̄ aḡscit se. Nō au-
dierit vt sanem. Beat⁹ vir cui nō iputauit
dñs p̄ctā: nec ē i ore ei⁹ dol⁹. Qm̄ tacui i

ueterauerit ossa mea a clamando tota die.

Quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua: Quid est grauata est super me manus tua: Magna res fratres. Respiciete illam finem rectam in duos: phariseum et publicanum. Quid dicitur de phariseo: Quoniam humiliabit. Quid dicitur de publicano: Quoniam exaltabit. Quare ille humiliat: quia exaltauit se. Quare iste exaltat: quia humiliat se. Ergo ut exaltate se humiliet deus: grauata super illum manus sua. Noluit humiliari confessione iniquitatis sue: humiliatus est prode manu dei. Quoniam ille proferret manus grauem humiliat: quoniam leuis fuit manus subleuatis: tam grauis manus humiliantis: ut in illo fortis et in illo fortis: fortis ad illum prode manu: fortis ad illum subleuandum. Ergo: quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua.

Conuersus sum in cinis meo dum conseruasti spina. Ex ipsa aggrauatione manus tue: ex ipsa humilatione conuersus sum in cinis meo: factus sum miser: confixa est mihi spina: conpuncta est conscientia mea. Quid factum est cum conseruasti spina: Bati est ei sensus doloris: inuenit infirmitatem suam. Et ille qui tacuerat confessione peccati sui ut clamando in defensione peccati sui inueterasceret: ut ei ad ossa eius conuenteret in uetustate: modo quod fecit confixa spina: Peccatum meum cognoui: Ergo iam cognoscat: Si ille cognoscat: et ille cognoscat. Audite quid sequitur. Videte si non ipse dicit: Peccatum meum cognoui: et iniustitiam meam non operui. Hoc iam dudum dicebam: noli operire tu: et operire deus. Bati quoniam remisse sunt iniustitiae. et quoniam tecta sunt peccata. Qui tegunt peccata nudant: Iste autem nudauit ut cooperiret. Iniustitiam meam non operui. Quid est non operui. Iam dudum tacueram modo quod: Bati. Quidam dicitur illi taciturnitati: dixi. Quid dixisti: Pronunciabo aduersum me iniustitias meas domino: et tu remisisti impietatem cordis mei. Bati. Quid dixisti: Non iam pronunciat super me peccatum: et ille iam dimittit. Attendite fratres: magna res: dixi pronunciam. Non dixi: pronunciaui: et tu dimisisti: Bati pronunciam: et tu dimisisti: quoniam eo ipso quod dixi pronunciam: ostendit quoniam nondum pronunciauerat: sed corde pronunciauerat. Hoc ipsum dicitur pronunciam: pronunciam est: id est et tu remisisti impietatem cordis mei. Confessio uero mea ad os nondum uenerat. Bati etiam pronunciam aduersum me. ueritatem deus audiuit uocem cordis mei. Uox mea in ore nondum erat: sed auris dei iam in corde erat. Tu remisisti impietatem cordis mei: quoniam dixi pronunciam et non sufficerat. Non dixi: pronuncia-

bo iniustitiam meam domino: non sine causa dixi: pronunciam aduersum me: et hoc in se est. Multi enim pronunciant iniustitiam suam: sed aduersus ipsum dominum deum: quoniam inueniunt in peccatis suis dicunt: deus uoluit. Si enim homo dicat non feci: aut hoc factum quod arguis non est peccatum: non pronunciat nec aduersum se: nec aduersum deum. Si dicat: peccatus feci et peccatum est: sed deus uoluit: quod ego feci: hoc est pronunciare aduersum deum. Forte dicat: nemo hoc dicit. Quis est qui dicat: deus uoluit. Multi et hoc dicunt. Sed et hoc non dicunt: et alii dicunt quid dicunt: Fatum mihi fecit: stelle me fecerunt. Ita iam per circuitum ad deum uolunt peruenire. Per circuitum uolunt peruenire ad deum accusandum: qui noluit deus conpeditio uenire ad deum placandum et dicunt: Fatum mihi fecit. Quid est fatum: Stelle me fecerunt: quid sunt stelle: Certe iste quis in celo respicimus. Et quis eas fecit: Beatus: quis eas ordinauit: Beatus. Ergo uides quod uoluitis dicere: deus fecit ut peccarem. Ita ille iniustus: tu iniustus: quoniam nisi ille fecisset: tu non peccasses. Tolle istas excusationes in peccatum: memeto illi psalmi: Ne declines cor meum in uerba maligna ad excusandas excusationes in peccatis cum hominum operibus iniquitates. Ad hoc enim magni uiri sunt qui praedictum peccatum suum. magni sunt et qui numerant sidera et computant stellas et tempora. et dicunt quis quoniam uel peccet uel bene uiuat: et quando mars faciat homicidium: et uenit adulterium. Magni docti uiri et electi uident in hoc seculo. Sed quod ait in psalmo: Ne declines cor meum in uerba mala cum hominum operibus iniquitates: et si conicabo cum electis eorum: Bati illi electos et doctos numeratores siderum: dicant illi sapientes eos qui qui digerunt in dicta facta humana: et describunt de stellis mores humanos. *Libero arbitrio me creauit deus: Si peccauit: ego peccauit: ut non solum pronuncie iniustitiam meam domino: sed aduersum me: non aduersum eum. Ego dixi domine miserere mei. Clamat eger ad medicum. Ego dixi: Quare ego dixi: Sufficeret dixi. Sed dictum est ego dixi: ego dixi non fatum: non fortuna: non diabolus: quia nec ipse cogit: sed ego persuadenti confitetur. Ego dixi domine miserere mei: sana animam meam quoniam peccauit tibi. Sic et hoc statuit et proposuit: dixi pronunciam aduersum me iniustitiam meam domino: et tu remisisti impietatem cordis mei.*

Pro hac orabit ad te ois sanctus: in tempore opportuno. Quo tempore: Pro hac. Pro qua: Pro impietate. Pro qua: Pro ipsa uenia peccatorum. Pro hac orabit ad te ois sanctus in tempore opportuno. Unde orabit ad te ois sanctus: quoniam dimisisti peccata. Nam si non dimiteret

pecta: nō eēt sc̄tus q̄ ad te oraret. Pro hac orabit ad te oīs sc̄tus ī tpe optuno: qm̄ manifestabit̄ nouū testamētū: qm̄ manifestabit̄ gr̄a x̄pi qd̄ est tps̄ optunū. Cū aut̄ veit plenitudo tps̄is: misit de⁹ filiū suū: factū ex muliere: id est ex femina. In discrete enī vocabāt hoc antiq̄: factū sub lege: vt eos q̄ lb̄ lege erāt redimeret. Cū redimeret: A dialo lo: a pd̄tōe: a pctis suis: ab eo cui se vēdi derāt. Ut eos qui sub lege erāt redimeret. Sub lege enī erāt qz̄ p̄mebat eos lex: pd̄tōio eos p̄mebat: quincēdo de reatu nō saluādo: et mala phibeat. Sz̄ qz̄ illi vires nō habebāt p̄ seipos iustificandi se: clamādū erat ad illū: quō clamabat q̄ capt⁹ ducebatur sub lege pcti: miser ego hō q̄s me liberabit de corpe mortū hui⁹? Erāt oēs hoies sub lege: nō in lege: iā illa depumēte: illa d̄ reatu quicēte. Bemōstrauit enī pcti lex. Illa fixit spinā: illa fecit cor p̄ugi. Ipa admonuit vt reū se q̄sq̄ cognosceret: et p̄ venia clamaret ad deū. Pro hac orabit ad te oīs sc̄tus in tpe optuno. Ergo dicebā de tpe optuno: cū venit plenitudo tps̄is: misit deus filiū suū. Itē dicit apl̄s: Tpe acceptabili et placito exaudiui te: et ī die salutis adiuui te. Et qz̄ b̄ de oib⁹ christianis pd̄ctum erat a p̄pheta: subiecit Apl̄s: Ecce nūc tps̄ acceptabile: ecce nūc dies salutis. Pro hac orabit ad te oīs sc̄tus ī tpe oportuno. **Uerūt amē in diluio aquarū multarū: ad eū nō appropinqua būt.** Ad eū. Ad quē. Ad deū. Solet enī p̄sona mutari: quō est: Bñi est salus: et sup̄ populū tuū benedictio tua. Non dixit dñi est sal⁹: et sup̄ pplm̄ ei⁹ bñdictio ei⁹: Aut domine tua est sal⁹: et sup̄ pplm̄ tuū bñdictio tua. Sz̄ cū incipet: dñi est salus: nō ad illū sed de illo dicēs: ibi p̄uersus est ad illum et ait: Et sup̄ pplm̄ tuū bñdictio tua. Sic et b̄ cū audis p̄mo ad te: deinde ad deū: ne putes aliū esse. Pro hac orabit ad te oīs sanctus in tpe optuno. **Uerūt amē in diluio aquarū multarū: ad eū nō appropinquabūt.** Quid est in diluio aquarū multarū? Qui natāt in diluio aquarū multarū nō appropinquāt ad deū. Quid est diluuiū aquarū multarū? Multiplicitas variarū doctrinarū. In tēdite fratres: Multe aque sunt varie doctrine. Bei vna est. Nō sūt mltē aque: sed vna aqua: siue sacramti baptismi: siue doctrine salutaris. Be ip̄a doctrina q̄ irrigamur p̄ spiritū sc̄tū dī: Bibe aquā de tuis vasis et de puteorū tuorū fontib⁹. Ad istos

fontes nō accedūt imp̄i: s̄ credētes in euz q̄ iustificat̄ ipiū: iā iustificati accedūt. Alie aq̄ mltē doctrine inq̄nāt animas hoīm: qd̄ paulo ante dicebā: Alia doctrina est: fatū mihi fecit: alia doctrina casus mihi fecit: fortuna fecit. Si casib⁹ regūt hoies: nlla p̄uidētia aliqd̄ gerit: et ip̄a doctrina est. Ali⁹ dixit: Est gēs tenebrarū q̄ rebellauit aduersus deū: ip̄a facit peccare hoies. In hoc diluio aquarū multarū ad deū nō appropinquabūt: Que ē illa aqua? Illa vera q̄ manat de intimo fonte pure venēitatī. Que illa aqua ē frēs: nisi q̄ docet p̄fiteri dño? Que est illa aq̄ nisi q̄ docet bonū est p̄fiteri dño. Que ē illa aq̄: nisi q̄ docet hāc vocē: Bixi p̄nūciabo aduersum me iusticiā meā domino. Et ego dixi dñe miserē mei: sana animā meā: qm̄ peccaui tibi. Hec aq̄ p̄fessionis pctō p̄: hec aqua humiliatiōis cordis: hec aqua vite salutarī: abh̄ciēt se: nihil d̄ se p̄sumētis: nihil sue potētie supbe tribuētis. Hec aq̄ ī nullis alienigenarū libris ē: nō in epicur̄is. nō in stoic̄. nō ī manich̄is. nō ī platon̄ic̄. Ubicūq̄ etiā iueniūt optia p̄cepta moy et discipline: hūilitas tñ ista nō inuenit. Via hūilitatis hui⁹ aliūde manat a x̄po venit. Hec via ab illo est qui cū eēt altus: humilis venit. Quid enim aliud docuit humiliādo se: fact⁹ obediens vsq̄ ad mortē: mortē aut̄ crucis: Quid aliud docuit soluēdo qd̄ nō debebat: vt nos a debito liberaret: Quid aliud docuit baptizat⁹ q̄ pctiū non fecit: crucifix⁹ qui reatū nō habebat: Quid aliud docuit nisi hāc hūilitatē: Nō īmerito ait: ego sū via et veritas et vita. In hac q̄ hūilitate p̄pinquat ad deū: qz̄ p̄pe est dñs his q̄ obtriuēt cor. In diluio aut̄ aquarū multarū ex tollētū se aduersus deū et docentū supbas impietates: ad deū nō appropinquabūt. Tu aut̄ qd̄: qui etiā iustificat⁹ es inf̄ medias illas aquas? Undiq̄ frēs mei etiā cū p̄fitemur pctā: p̄strepūt circa nos aq̄ ille diluuij: nō sum⁹ in illo diluio: s̄ circūdamur ab ip̄o diluio. P̄remūt nos: s̄ nō opprimūt: virgēt nos s̄ nō demergūt: Quid q̄ tu facies qz̄ in medio diluio es: ambulās ī b̄ seclō? Nō enī nō audit tales doctores: n̄ audit tales supbos: aut nō ex v̄bis eorū quotidianas patitur in corde suo p̄secutiōes. Quid q̄ dicat iste iā iustificatus et p̄sumens de deo: qui circūdatur diluio isto? **Tu mihi es refugium a pressura que circūdat me.** Refugiant illi vel ad deos suos

vel ad demones suos: vel ad vires suas: vel ad defensionē pctōz suoz: mihi in isto diluuiō ē nō sfugū nisi tu: a pssura q̄ circū dedit me. **Exultatio mea redime me.** Si iā exultas: qd̄ vis rdimi: Exultatio mea redime me. Audio vocē gaudiij: exultatio mea: audio gemitū: redime me. **Gaudes et gemis.** Ita inquit et gaudeo et gemo. **Gaudeo in spe: gemo adhuc in re.** Exultatio mea redime me. **Spe gaudētes ait ap̄ls.** Ergo recte exultatio mea: redime me. **Uñ rdime me: Seq̄t.** In tribulatioe patiētes. Exultatio mea redime me. **Fam iustificat⁹ erat et Ap̄ls:** Et quid ait: **Nō solū inq̄t sed etia3 nos ipsi primitias habentes sp̄s: et ipsi in nobismetipsis igemiscim⁹.** Uñ redime me. **Quia ipsi in nobismetipsis igemiscimus:** adoptionē expectātes redemptionē corpōis nostri: **Ecce ergo: vnde redime me:** qz adhuc expectam⁹ in nobis igemiscētes redemptionē corpōis nostri. **Uñ ergo exultatio mea.** Ibi sequit̄ idēz Ap̄ls et dicit: **Spe enī salui facti sum⁹: Spes aut̄ que videtur nō est spes.** Qd̄ enī videt quis: quid sperat: **Si aut̄ qd̄ nō videm⁹ speramus: p̄ patientiā expectam⁹: si speras gaudes: si p̄ patientiā expectas: adhuc gemis.** Nō enī opus est patientia: vbi nihil mali p̄petierit. **Tolerātia que dicit: patientia que dicit: sustentia que dicit: iōganimitas que dicitur: nō est nisi in malis.** Ubi p̄meris: ubi angustia est. **Ergo si p̄ patientiā expectam⁹: adhuc dicim⁹: Redime me a pssura q̄ circū dedit me: quia vero spe salui facti sumus: sicut vtrūqz dicim⁹: exultatio mea redime me.** Respondet. **Intellectū tibi dabo: Ipse est psalm⁹ intelligentie.** Intellectū dabo tibi. **Et statuas te in via hac qua gradieris: Quid est statuā te in via hac qua gradieris: Nō vt hereas ibi: sed vt ab ea nō aberres.** Dabo intellectus vt cognoscas te semp: et semp gaudeas in spe ad deū: donec ad illā patriā puenias: vbi iam nō spes sed res erit. **Obfirmabo sup te oculos meos.** Nō a te auferam oculos meos: qz et tu nō auferes ab eo oculos tuos. **Iā iustificat⁹: iā post remissionem peccatoz leua oculos tuos ad deū.** **Putruerat enī cor tuū cū esset in terra.** Cū h̄ audis: sursum cor erige ne putriet: **Ergo et tu leua iā oculos tuos semp in deū: vt firmet sup te oculos suos.** S3 qd̄ times: **Ne cū habeas oculos ad deū offendas: ne nō respicias ante te: et forte incurras in laque-**

um. **Noli timere.** Ibi enī sunt oculi ipsius quos obfirmat sup te. **Nolite inq̄t solliciti esse.** Et ap̄ls **Petr⁹: Q̄z sollicitudinē vestrā sup illū mittite: qz illi cura ē de vobis: Ergo obfirmabo sup te oculos meos.** Tu ergo oculos tuos in illū erige: et nō timeb̄ vt dixi: ne in laqum incurras. **Audi alius psalmū: Oculi mei semp ad dñm.** Et quasi diceret illi: qd̄ agis de pedib⁹ tuis: **cuz n̄ ante te attēdis: qm̄ ipse inquit euellet de laqo pedes meos.** Firmabo sup te oculos meos. **Postq̄z pmisit huic et intellectū et p̄tectionē suam: p̄uertit se ad supbos defendentes pctā sua. et ostendit nobis quid sit intellect⁹.** **Nolite esse sicut equus et mulus: q̄b⁹ nō est intellect⁹.** Equus et mulus erecta ceruice sunt. **Nō sūt equ⁹ et mulus sicut ille bos qui agnouit possessorem suū: et asin⁹ p̄sepe dñi sui.** Nolite esse sicut equ⁹ et mulus: quib⁹ nō est intellectus: **Quid enī patiunt̄ tales? In freno et chamo maxillas eoz p̄stringe: q̄ nō appropinquāt ad te.** Equ⁹ et mulus vis esse: vis nō habere seffozē: **cōstringe os tuū et maxille tue in freno et chamo.** **Ipm̄ os tuū p̄stringe: quo iactas menta tua: et taces peccata tua.** **Maxillas eorum cōstringe: qui nō appropinquāt ad te humiliādo se.** **Adulta flagella peccatoz.** Nō est mirū si adhibito freno sequatur flagella. **Indomitū enī aīal esse cupiebat: domatur freno et flagello: atqz vti nam perdomet.** **Merendū est enī ne numū resistēdo indomitū relinqui mereat: et ire in suā vagā licētiā: vt dicat d̄ illo: Pordiet tāqz ex adipe iniq̄tas eoz: sicut de illis: quibus nō sūt impunita pctā.** Ergo cū flagellat: corrigat: domet: qz et iste sic se dixit edomitū: equū et mulū se dixerat: qm̄ tacuit. **S3 vñ domit⁹ est: Flagellis.** **Couersus sū iqt̄ in erūna mea: dū p̄figeret spina.** Siue flagella dicas: siue stimulos dicas: domat deū iumentū cui infidet: qz iumēto expedit vt infideat. **Nō enī defatigat⁹ deus ambulādo pedib⁹: infedit iumēto.** Aut vero nō plēnū mysterij est: quod asellus adduct⁹ dñō: **populus mitis et māfuet⁹: portās bñi dñm asell⁹ ē: et tēdit in hierl̄m.** **Biriget enī mites in iudicio: sicut dicit alius psalmus: Docebit māfuetos vias suas: Quos māfuetos: Non erigentes ceruices aduersus domatozem suū: patientes flagella et freno: postea sic domiti: vt sine flagello ambulent: et sine freno et chamo viā teneant.**

Si carueris isto sessore: tu cades: non ille: qz multa flagella peccatoris: **Sperante autē in domino misericordia circū dabit.** Quō ē refugiu a p̄sura: Quē p̄io circūdat p̄sura: postea circūdat misericordia: qm̄ misericordiā dabit: q̄ lege dedit: legē in flagellis: misericordiā in cōsolatiōibus. **Sperante autē in dño misericordia circūdabit: Ergo quid cōcludit? Letamini in dño ⁊ exultate iusti: Qui letamini in vobis: Qui impij: o supbi qui letamini i vobis: iam credētes in eū: qui iustificat impiū: deputat fides vestra ad iusticiā. Letamini in dño ⁊ exultate iusti. Et exultate: sub audis in dño. Quare: Quia iā iusti. Unde iusti: Non meritis vestris: sed gratia illius. Unde iusti: Quia iustificati. Et gl̄iamini oēs recti corde. Quid ē recti corde: Nō resistētes deo. Intendat ḡ caritas vestra: ⁊ intelligite rectū cor. Breuiter dico: sed tamē maxie cōmendandū. deo autē gratias: qd̄ in fine est: inheret sensibus vestris. Inter rectū cor ⁊ prauū cor. hoc interest. Quisq̄s hō quicqd̄ patit̄ p̄ter volūtate afflictiois: meroris: laboris: humiliatiois: nō tribuit nisi volūtati dei iuste: nō illi dans insipientiā: qd̄ quasi nesciat qd̄ agat: qz talē flagellat: ⁊ talib⁹ parcat: ipse est rect⁹ corde. Peruersi autē corde sunt ⁊ prauī ⁊ distorti: qui oīa que patiunt̄ mala iniquē se pati dicūt: dantes illi iniquitātē: p̄ cui⁹ volūtate patiunt̄: aut qz non ei audent dare iniquitātē: auferūt ei gubernationē. Quia ipse inq̄t: nō pōt̄ facere iniquū. iniquū autē est: vt ego patiar: ⁊ ille nō patiat̄. Cōcedo em̄ vt sim peccator: certe sunt peiores q̄ letant̄ ⁊ ego tribulor: quia hoc iniquū est: vt etiā peiores me letēt: ⁊ ego tribuler: qz aut iustus: aut min⁹ peccator q̄ ille sum: ⁊ certum est apud me hoc esse iustū: et certū est apud me: qz deus nō faciet iniustū. Deus nō gubernat res hūanas: nec cura est illi d̄ nobis. Ergo prauī corde: id ē distorti corde tres habēt sentētiās: Aut non est deus: dixit em̄ stult⁹ in corde suo: nō est de⁹: ⁊ fuit dictū de diluuiō illo: nō defuit talis doctrina phoz: nō defuerūt qui dicerēt: non esse deū: q̄ gubernat oīa: ⁊ cōdidit oīa: sed esse multos deos vacātes sibi p̄ter mundū: nō curātes ista. Ergo aut nō est de⁹: hoc dixit impi⁹ cui displicet quicqd̄ illi accidit p̄ter volūtate: ⁊ alteri nō accidit cui se p̄ponit: Aut iniust⁹ de⁹ ē cui ista placēt: ⁊ q̄ hec facit: Aut nō gubernat de⁹ res hūanas: nec**

cura est illi de homib⁹. In istis tribus sentētijs magna impietas: aut negare deū: aut dicere iniustū: aut auferre illi gubernatōez rerū. Quare hoc: Quia distort⁹ est corde. Rect⁹ ē de⁹: et iō distortū illi nō acq̄scit. Quō in alio psalmo ē: Nō bon⁹ deus israel rectis corde. Et qz talē habebat ipse aliqui de se sentētiā inq̄ens: Quō sciuit de⁹: aut si ē sciētia in altissimo: iō ibi subiecit: Nō dei aut pene moti sunt pedes. Quō distortū lignū est: ⁊ si disponas in paup̄mēto equali: non collocat: nō cōpaginat: nec adiūgit: semper agitat ⁊ nutat: nō qz ineq̄uale ē vbi posuisti: s̄ qz distortū ē qd̄ posuisti: Ita ⁊ cor tuū q̄d̄u prauū est ⁊ distortū: nō pōt̄ collinari rectitudine dei: ⁊ nō pōt̄ in illo collocari vt hereat illi ⁊ fiat rectū. Qui autē adheret dño: vn⁹ spūs ē. Iō recti corde gloriāmini dixit: Quō recti corde gl̄iant̄: Audite gloriatiōē ipsoz. Nō solum em̄ dixit Apl⁹: sed ⁊ gloriāmur in tribulationib⁹. Nāz nō est magnū gloriari i gaudijs: gloriari in leticijs. rectus corde etiā in tribulatione gloriat̄. Et audi quō gloriat̄ in tribulatione: qz nō frustra quisq̄s: non supuacue. Uide rectū cor: scientes inq̄t: qz tribulatio patientiā operat̄: patientiā autē p̄bationez: p̄batio vō spem: spes autē nō cōfundit: q̄a caritas dei diffusa est in cordib⁹ nostris p̄ spiritū sanctū q̄ datus est nobis. Sic ē ergo rectū cor fratres. Quicūq̄s aliquid accidit: dicat: dñs dedit: dñs abstulit. Ecce rectū cor: sicut deo placuit ita factū est: sit nomē domini benedictū. Qui abstulit: quid abstulit: cui abstulit: qm̄ abstulit: sit nomē domini benedictū: Et nō dixit: dñs dedit: diabolus abstulit. Intēdat ergo caritas v̄ia: ne forte dicat: s̄ mihi diabol⁹ fecit. Proximus ad deū tuū refer flagellū tuū: quia nec diabol⁹ tibi aliqd̄ facit: nisi ille p̄mittat qui desup̄ habet potestātē: aut ad penā: aut ad disciplinā. ad penā impij: ad disciplinā filijs. Flagellat autē omnē filiū quez recipit. Ne te sine flagello speres futurū: nisi forte cogites exheredari. Flagellat omnē filiū quez recipit. Ita ne omnē: Ubi te volebas abscondere: Omnē: ⁊ nullus except⁹: null⁹ sine flagello erit. Quid ad omnē: Uis audire quē omnē: Et nā vn̄icus sine peccato: nō tñ sine flagello. Uñ ipse vn̄icus portās infirmitatē tuā: ⁊ p̄figurans i se p̄sonā tuā: tanq̄s caput gestās p̄sonā tuā: etiā corpt̄s sui: cū appropinquaret passiōi ex hoīe quē gerebat contristat⁹ ē: vt te letificaret. cōtri-

stat' e' vt te cōsolaret. Potuit em̄ vtiq; si-
ne tristitia esse dñs: iturus ad passionē. Si
potuit miles: nō potuit impator: Quō po-
tuit miles: Attēde Paulum exultantē p-
pinquātē passioni: Ego aut̄ iā inquit: imo-
lor' z tpus resolutionis mee instat: bonū cer-
tamē certavi: cursum cōsummaui: fidē ser-
uavi: de cetero sup' est mihi corona iusticie:
quā mihi dñs reddet in illa die iust' iudex.
Nō solū aut̄ mihi: s' et omnib' q' diligūt ad-
uentū ei'. Videte quēadmodū exultat vē-
tur' ad passionē. Ergo gaudet coronād':
cōtristat' coronatur'. Quid igit' portabat'
Infirmatē quorū dā: q' veniente tribula-
tione vel morte p'ristant. S; vide quō eos
ducit i directionē cordis: Ecce tu volebas
vivere: nō volebas tibi aliqd' accidē: s' de'
aliud voluit. Bue volūtates sunt: s' volū-
tas tua corrigat' ad volūtatem dei: nō vo-
lūtas dei detorqueat' ad tuam. Prava est
enim tua: regula est illa. Stet regula: et qd'
prauū est ad regulam corrigatur. Videte
quomō hoc docet domin' christ': Tristis
est aīa mea vsq; ad mortem: z pater sit fieri
pōt' trāseat a me calix iste. Ecce oñdit hūa-
nā volūtate. S; vide rectū cor: veritatem
nō qd' ego volo: sed qd' tu vis paf. Hoc g'
fac gaudēs in his q' tibi accidūt: z si euene-
rit dies ille vltim' gaudet: aut si surripit hu-
mana cuiusdā volūtatis fragilitas: cito di-
rigat' in deū: vt sis i eis quib' dicit: Blor-
amini omnes recti corde.

Explicit Tractatus de ps. xxxi.

Incipit Tractatus de ps. xxxii.

Expositio psalmi.

Exultate iusti i dño: Exultate
iusti: nō in vobis. Nō em̄ hoc tu-
mē est: sed in dño. Rectos decet
laudatio. Ipi laudāt dñm: qui se s' dūt
dño. Alii em̄ distorti z prauī sunt. Cō-
fitemi dño i cithara: Confitemi dño:
exhibētes ei corpora vīa hostiā viuā. In
psalterio decachordo psallite ei.
Seruiāt mēbra vīa dilectiōi dei z prini: i
quib' tria z septē pcepta seruant'. Can-
tate ei cāticū nouū: Cantate ei cāticū
gratie fidei. Bene cantate ei i iubila-
tione. Bñ cantate ei in leticia. Qm̄
rectus e' sermo dñi: Qm̄ rect' est ser-
mo dñi ad faciēdos vos: qd' p vos fieri nō
potestis. Et oīa opa ei' i fide. Nec q's-
q' se meritis operū puenisse ad fidē putet:
cū in ipā fide sint oīa opa que diligit deus.
Diligat' misericordiā z iudiciū.

Alia lra.
† collaudatio.

Alia lra.
† psallite ei i vo-
ciferatiōe.

Alia lra.
† rectū e' vrbū.

Diligat' em̄ misericordiā quaz nūc p'rogat:
z iudiciū q' id qd' p'rogauerit erigat. Ad-
misericordia domini plena est terra.
Per orbē peccata dimitunt' homib' i mi-
sericordia dñi. Verbo dñi celi fir-
mati sunt: Nō em̄ a seipis: sed verbo do-
mini iusti firmati sunt. Et spū oris eius
oīs vītus eoz. Et sancto eius spū oīs fi-
des eoz. Cōgregans sic in vtrē aq's
maris: Cōgregat' p'los seculi in p'fessio-
nē peccati: ne p' supbiā libere defluāt. Po-
nens i thesauris abyssos. Et eis oc-
cultas suas seruat ad diuitias. Timeat
dominū oīs terra: Timeat oīs pecca-
tor: vt peccare desinat. Ab ipō em̄ cō-
moueant' vniuersa. Nec terrorib' ho-
minū vel cuiusq; creature: sed ab ipō com-
moueant' oēs q' habitāt orbē. Qm̄ ipē
dixit z facta sunt: Nō em̄ ea q' timeant
ali' aliq's fecit: s' ipē dixit z facta sūt. Ipē
mādauit z creata sunt. Ipse mādauit
verbo suo: et creata sunt. Bñs dissi-
pat cōsilia gentiū: Nō eius regnū: sed
sua querētū regna. Reprobāt aut' co-
gitatiōes p'p'lor'. Beatiudinē terre-
nā cōcupiscētū. Et reprobāt cōsilia
p'cipū. Talib' p'p'lis dñari q'rētū. Cō-
siliū vō dñi manet in eternū. Cōsiliū
vō dñi q' beatū nō facit: nisi s' dūtū sibi: ma-
net in eternū. Cogitatiōes cordis ei'
i secula seculor'. Cogitatiōes sapiētie
ei' nō sunt mutabiles: sed manētes i seculū
seculi. Beata gens cui' e' dñs deus
teoz: Una gens beata ē: p'tinēs ad cele-
stē ciuitatē: q' sibi dñm nō nisi deū suū ele-
git. Popul' que' elegit dñs i heredi-
tate sibi. Neq; hec a seipā: s' dei munere
electa est: vt possidēdo eā incultā z miserā
esse nō sinat. De celo respexit dñs:
z vidit oēs filios hoīm. Be aīa iusta
misericordiē vidit dñs oēs q' i nouā vitā re-
nasci volūt. De p'pato habitaculo
suo: De habitaculo susceptōis hūane qd'
p'pauit sibi. Respexit sup oēs q' inha-
bitāt terrā. Ad misericordiē vidit oēs q' in-
habitāt carnem: vt p'sit illis in regēdo eos.
Qui finxit singulatim corda eoz.
Qui cordib' eoz dona p'pria spūaliter tri-
buit: vt nec totū corp' ocul': nec totū audi-
tue: s' ali' sic: ali' aut' sic: incorporent' chri-
sto. Qui intelligit omīa opa eoz.
Apud illū intellecta sūt opa eoz. Nō
salu' fit rex i multitudine vītutis.
Nō salu' fit q' carnē suā regit: si i sua vītute

Alia lra.
† oēs inbabiles
tes orbē.

Alia lra.
† in generatiōe
z generatiōe.

Alia lra.
† eius.

Alia lra.
† saluaf.